

MÜKELLEF HİZMETLERİ USUL GRUP MÜDÜRLÜĞÜ - 2017

GÜNCEL KONULAR

➤ 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Bilinen Adresler" başlıklı 101'inci maddesinde yapılan değişiklikle;

"MADDE 101- Bu Kanuna göre bilinen adresler şunlardır:

1. Mükellef tarafından işe başlamada veya adres değişikliğinde bildirilen işyeri adresleri,
2. Yoklama fişinde veya ilgilinin imzası bulunmak şartıyla yetkili memurlar tarafından bir tutanakla tespit edilen işyeri adresleri,
3. 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa göre oluşturulan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi.

Birinci fıkranın (1) ve (2) numaralı bentlerinde yazılı bilinen adreslerden tarih itibarıyla tebligat yapacak makama en son olarak bildirilmiş veya bu makamca tespit edilmiş olanı dikkate alınır ve tebliğ öncelikle bu adreste yapılır.

İşyeri adresinde tebliğ yapılacak olanların bu adresinde bulunamaması, işin bırakılması veya işin bırakılmış addolunması hallerinde tebliğ, gerçek kişilerde kendisinin, tüzel kişilerde bunların başkan, müdür veya kanuni temsilcilerinden birinin, tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde ise bunları idare edenler veya varsa temsilcilerinden herhangi birinin adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinde yapılır. İşyeri adresi olmayanlara tebliğ, doğrudan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinde yapılır."

➤ 213 sayılı Kanunu'nun "Tebliğ Evrakının Teslimi" başlıklı 102'nci maddesinde yapılan değişiklik;

"MADDE 102- Tebliğ olunacak evrakı içeren zarf posta idaresince muhatabına verilir ve bu durum muhatap ile posta memuru tarafından tebliğ alındısına tarih ve imza konulmak suretiyle tespit olunur. Muhatap imza edecek kadar yazı bilmez veya herhangi bir sebeple imza edemeyecek durumda bulunursa sol elinin başparmağı bastırılmak suretiyle tebliğ edilir.

Muhatap tebellüğden imtina ederse, tebliğ evrakının gönderildiği idareden alınabileceği şerhini içeren bir pusula kapıya yapıştırılır. Posta memuru, durumu tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza ederek, tebliğ olunacak evrakı tebliği yaptıran idareye teslim eder. Bu durumda tebliğ, pusulanın kapıya yapıştırıldığı tarihte yapılmış sayılır.

Bu Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde sayılan işyeri adreslerine tebliğe çıkılan hallerde, tebliğ yapılacak olanların bu adreste bulunamaması durumunda (Bulunamama durumu o adresten geçici ayrılmaları da kapsar.) durum, posta memuru tarafından tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza edilerek, tebliğ evrakı gönderildiği idareye iade edilir. Bu durumda bu Kanunun 101 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre işlem yapılır.

➤ 213 sayılı Kanunu'nun "Tebliğ Evrakının Teslimi" başlıklı 102'nci maddesinde yapılan değişiklik;

Bu Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde sayılan adrese tebliğe çıkılan hallerde, tebliğ yapılacak kişinin adresinde bulunamaması durumunda (Bulunamama durumu o adresten geçici ayrılımları da kapsar.) durum, posta memuru tarafından tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza edilerek, tebliğ evrakı gönderildiği idareye iade edilir. Bunun üzerine tebliği çıkaran merci tarafından tayin olunacak münasip bir süre sonra yeniden tebliğ çıkarılır. İkinci defa çıkarılan tebliğ evrakı da aynı sebeplerle tebliğ edilemezse, tebliğ evrakının gönderildiği idareden alınabileceği şerhini içeren bir pusula kapıya yapıştırılır. Bu durum, posta memuru tarafından tebliğ alındısı üzerine şerh ve imza edilerek, tebliğ evrakı, gönderildiği idareye iade edilir. Tebliğ evrakının pusulanın yapıştırıldığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde muhatabı tarafından alınması hâlinde alındığı günde, bu süre içerisinde alınmaması hâlinde ise on beşinci günde tebliğ yapılmış sayılır.

Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

➤ 213 sayılı Kanunu’nun “Tebliğin İlanla Yapılacağı Haller” ” başlıklı 103’nci maddesinde yapılan değişiklikler;

“*MADDE 103-Aşağıda yazılı hallerde tebliğ ilan yoluyla yapılır:*

1. Muhatabın bu Kanunun 101 inci maddesi kapsamında bilinen adresi yoksa,
2. Bu Kanunun 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde sayılan bilinen adreste tebliğ yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde kayıtlı bir adresi bulunmazsa,
3. Yabancı memleketlerde bulunanlara tebliğ yapılmasına imkân bulunmazsa,
4. Başkaca nedenlerden dolayı tebliğ yapılmasına imkân bulunmazsa.”

Defter-Beyan sistemi ile elektronik ortamda işlem ve kayıt yapılması, defter oluşturulması, kaydedilmesi, muhafazası ve ibrazı, beyanname, bildirim ve dilekçe hazırlanması ve gönderilmesi, elektronik belge düzenlenmesi ile diğer kullanım şekillerine ilişkin standartlar, kurallar, usuller belirlenmiştir.

Serbest meslek erbabı, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi olan mükelleflerin kayıtlarının elektronik ortamda tutulması, bu mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların defterlerinin bu kayıtlardan hareketle elektronik ortamda oluşturulması ve saklanması, vergi beyannamesi, bildirim ve dilekçelerin elektronik ortamda verilebilmesi ile elektronik ortamda belge düzenlenebilmesi imkanı getirilmiştir

Serbest meslek erbabı ile işletme hesabı esasına göre defter tutanların defterlerinin elektronik olarak oluşturulması ve saklanmasına, vergi beyannameleri, bildirim ve dilekçelerin elektronik olarak verilebilmesine, elektronik ortamda belge düzenlenebilmesine imkan tanınmıştır.

Sadece yevmiye ve envanter defteri e-defter olarak tutulabilmekte iken; **işletme defteri, çiftçi işletme defteri, serbest meslek kazanç defteri, amortisman defteri, envanter defteri, damga vergisi defteri, ambar defteri ile bitim işleri defteri** elektronik ortamda tutulabilecektir.

Mevcut düzenlemeler ile sadece fatura'nın ve 433 Sıra No'lu tebliğ ile getirilen e-Fatura Uygulamasına kayıtlı kullanıcılara düzenlenecek elektronik faturada, düzenleme tarihi yanında düzenleme zamanının da saat ve dakika olarak gösterilmesi halinde elektronik faturanın kâğıt çıktısı irsaliye yerine geçeceği düzenlemesinin dışında; elektronik belge olarak;

213 sayılı Kanun kapsamında düzenlenme zorunluluğu bulunan fatura ve fatura yerine geçen vesikalar, serbest meslek makbuzu, müstahsil makbuzu, gider pusulası, sevk irsaliyesi ve benzer diğer vesikaların özel mevzuatlarında yer alan düzenlemelere uygun olarak, Defter-Beyan Sistemi üzerinden veya bu Sistem vasıtasıyla elektronik ortamda düzenlenebilmesi imkanı getirilmiştir.

Sisteme Geçiş Tarihi

Basit usule tabi mükellefler ile serbest meslek erbapları (noterler ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar hariç) 1/1/2018, diğer mükellefler ise 1/1/2019 (serbest meslek kazanç defteri yanında işletme hesabı esasına göre defter tutanlar açısından 1/1/2018) tarihinden itibaren Sistemi kullanmaya başlayacakları hüküm altına alınmakla birlikte geçici maddeler ile süre uzatılmıştır.

Buna göre; yapılması gereken başvurular serbest meslek erbapları tarafından 31/1/2018, basit usule tabi olan mükellefler açısından ise 30/6/2018 tarihine kadar yapılabilecektir.

Yine basit usul mükellefleri için alış ve giderleri ile satış ve hasılatlarını kayıt altına almaları için belirlenmiş 3'er aylık kayıtlar için; 30/4/2018 tarihine kadar kaydedilmesi gereken alış ve giderleri ile satış ve hasılatlarına ilişkin üç aylık kayıtlar 31/7/2018 tarihine kadar Sisteme kaydedilebilme imkanı getirilmiştir.

Başvuru;

Defter-Beyan Sistemini kullanmak zorunda olan mükelleflerin www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden veya gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesi aracılığıyla başvuru yapmaları gerekmektedir.

Söz konusu başvuruyu;

a) Basit usule tabi mükellefler,

- Kendileri,

- Aralarında bu Tebliğin ekinde (Ek:1) yer alan “Defter-Beyan Sistemi Kullanımı Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi (Meslek Odaları ile Basit Usulde Vergilendirilen Üyeleri İçin)” düzenledikleri meslek odaları veya

- 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekinde yer alan “Elektronik Beyanname Gönderme Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi” imzaladıkları meslek mensupları aracılığıyla,

b) İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile serbest meslek kazancı elde eden mükellefler ise

- Kendileri veya

- 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekinde yer alan “Elektronik Beyanname Gönderme Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi” düzenledikleri meslek mensupları aracılığıyla yapabileceklerdir.

Sisteme giriş, kullanıcı kodu ve şifre temini;

- Defter-Beyan Sistemine kullanıcı kodu veya Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası (TCKN) ve şifre bilgileri kullanılarak www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden giriş yapılacaktır.

- Sisteme giriş sırasında kullanılacak şifre bilgisi, mükellef veya noterden yetkilendirdiği kişi tarafından gelir vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine yapılacak başvuru ile alınabilecektir.

- Şifre bilgisi bulunmayan meslek mensupları 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekinde yer alan “Elektronik Beyanname Gönderme Aracılık Yetkisi Talep Formu”nu, meslek odaları ise 15 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri ekinde yer alan “Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerin Beyannamelerinin Elektronik Ortamda Gönderilmesine Aracılık Yetkisi Talep Formu”nu doldurmak suretiyle bağlı oldukları vergi dairesine müracaat ederek kullanıcı kodu ve şifre temin edebileceklerdir.

Sisteme giriş, kullanıcı kodu ve şifre temini;

- Sistemin kullanılması için mükellef, meslek mensubu ya da meslek odası tarafından kullanıcı kodu ve şifre teminine yönelik olarak yapılan başvuruların değerlendirilmesinde, 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile elektronik beyanname uygulamasına ilişkin ilgili diğer mevzuat dikkate alınacaktır.

- Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce vergi dairelerinden elektronik beyanname gönderebilmek için temin edilen kullanıcı kodu ve şifre bilgisi ile sisteme giriş yapılabilecektir.

Bu Tebliğin konusunu; yaygın olarak kullanılan belgeler arasında yer alan “**sevk irsaliyesi**”, “**müstahsil makbuzu**” ve “**serbest meslek makbuzu**” belgelerinin elektronik ortamda elektronik belge olarak düzenlenebilmesi, alıcısına elektronik veya kağıt ortamında iletilmesi ile muhafaza ve ibraz edilebilmesine ilişkin usul ve esaslar bu Tebliğin konusunu oluşturmaktadır.

Bu Tebliğ ile getirilen **uygulama zorunlu olmayıp** isteyen mükellefler 01/01/2018 tarihi itibari ile uygulamadan faydalanabileceklerdir.

Ticaret Sicil Müdürlüklerinden Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik ortamda alınan tüzel kişiliklere ilişkin bilgiler doğrultusunda, mükellefiyet tesis işlemini gerçekleştiren vergi dairesince mükellef kurum adına mükellef kurum adına yoklama sonucu beklenilmeksizin kurumlar vergisi ve kurum geçici vergi türleri itibariyle mükellefiyet kayıt işlemi yapıldığı anda KDV ve diğer vergi türü için gerekli mükellefiyet açılışları yapılabilecektir.

Öte yandan, mükellefiyet tesisi işlemi gerçekleştirilen şirketlerin işe başlama yoklamaları, mükellefiyetin tesis edildiği tarih itibariyle talep edilecek ve en geç 7 gün içinde sonuçlandırılarak, yoklamaya yetkili personel tarafından düzenlenen e-yoklama fişleri şef tarafından kontrol edilmesi aşamasında KDV ve diğer vergi türünden mükellefiyet açılmaması gereken bir durum tespit edilmesi halinde KDV ve diğer vergi türü mükellefiyeti açılış tarihi itibariyle terkin edilecektir.

Ticaret Sicil Müdürlüklerinden Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik ortamda alınan tüzel kişiliklere ilişkin bilgiler doğrultusunda, mükellefiyet tesis işlemini gerçekleştiren vergi dairesince mükellef kurum adına mükellef kurum adına yoklama sonucu beklenilmeksizin kurumlar vergisi ve kurum geçici vergi türleri itibariyle mükellefiyet kayıt işlemi yapıldığı anda KDV ve diğer vergi türü için gerekli mükellefiyet açılışları yapılabilecektir.

Öte yandan, mükellefiyet tesisi işlemi gerçekleştirilen şirketlerin işe başlama yoklamaları, mükellefiyetin tesis edildiği tarih itibariyle talep edilecek ve en geç 7 gün içinde sonuçlandırılarak, yoklamaya yetkili personel tarafından düzenlenen e-yoklama fişleri şef tarafından kontrol edilmesi aşamasında KDV ve diğer vergi türünden mükellefiyet açılmaması gereken bir durum tespit edilmesi halinde KDV ve diğer vergi türü mükellefiyeti açılış tarihi itibariyle terkin edilecektir.

➤Yoklama Zamanı Bilgilendirme Sistemi Vasıtasıyla Gsm Numarasına Gönderilecek Mesaj Metni

Bildiriminize ilişkin yoklama işlemi ../../.... günü öğleden önce/sonra yapılacaktır. Yoklama sırasında yetkili kişilerin adreste bulunması rica olunur. Yapılacak yoklamaya ilişkin detaylı açıklamalar vermiş olduğunuz e-posta adresinize gönderilmiştir

➤Elektronik Posta Vasıtasıyla Gönderilecek Mesaj Metni;

Bildiriminiz üzerine yapılacak yoklama işlemlerinin .../.../... günü öğleden önce/ öğleden sonra gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Yoklamanın süratle tamamlanması bakımından yoklama işlemleri sırasında yetkili kişilerin ilgili adreste bulunması önem arz etmektedir.

Yoklama işlemleri sırasında bulunacak yetkili kişiler, nezdinde düzenlenen elektronik yoklama fişini elektronik imza aracı kullanarak veya elektronik yoklama imza formunu ıslak imza ile imzalayabilir.

➤Elektronik Posta Vasıtasıyla Gönderilecek Mesaj Metni;

Yetkili kişilerin yoklama esnasında adreste bulunamaması halinde (sigorta bildirimi gösterilmek kaydıyla) sigortalı çalışan tarafından da yoklama fişi imzalanabilecektir.

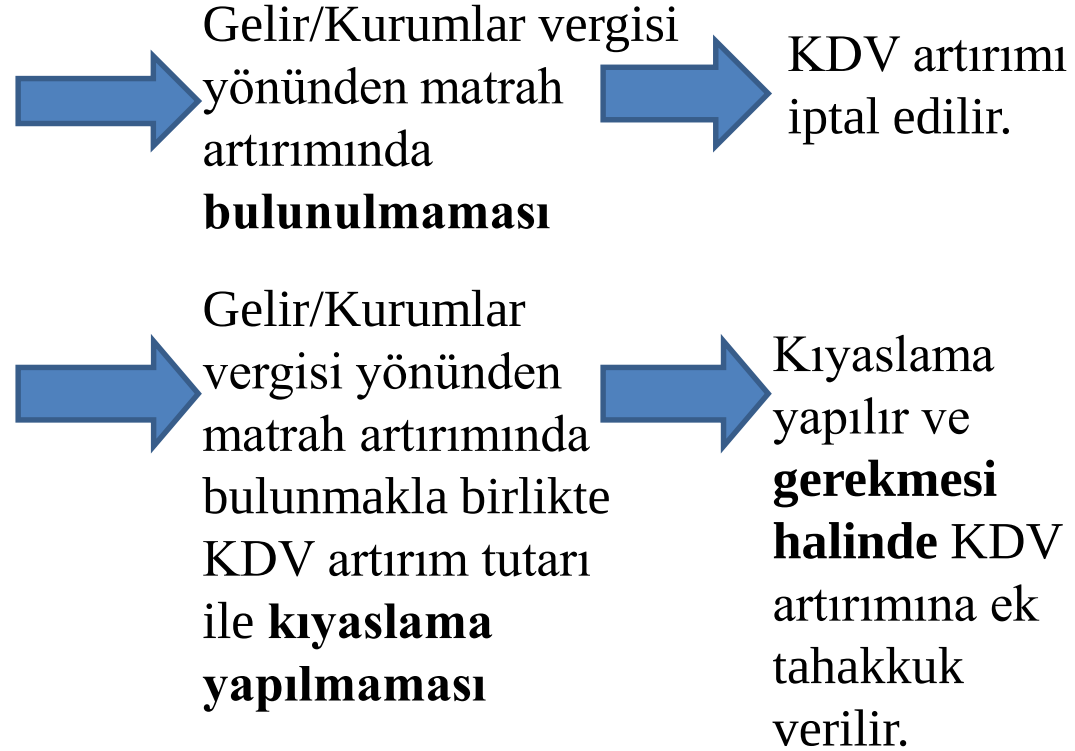
İletişim bilgilerinizde herhangi bir değişiklik olması halinde en kısa sürede bağlı bulunduğunuz Vergi Dairesi aracılığıyla bilgilerinizi güncellemeniz gerekmektedir.

Bu ileti, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından hizmet sunumu çerçevesinde bilgilendirme amacıyla gönderilmiştir.

➤Yoklama Zamanı Bilgilendirme Sistemi Hangi Yoklamaları Kapsayacak;

- Gerçek kişi işe başlama bildirimi
- Adres değişikliği/ Nakil bildirimi
- İlave iş yeri/ Şube açılış bildirimi
- Ticaret sicil müdürlüğü Tüzel Kişi işe başlama bildirimi

6736 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının b bendi uyarınca KDV artırımında bulundukları yılların bazı aylarında 1 No.lu KDV beyannamelerinde hesaplanan KDV'si bulunmayan mükelleflerin, KDV yönünden vergi artırımından yararlanabilmek için gelir/kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunması zorunlu olup, gelir/kurumlar vergisi matrah artırımının %18'i ile KDV artırım tutarlarının kıyaslanması ve büyük olan tutarın KDV artırım tutarı olarak beyan edilip edilmeyeceği;

ÖZEL GELER

➤ İnternet üzerinden yapılan satışlarda ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu hk

İnternet üzerinden toptan veya perakende tamamı faturalı satış yapıldığı, tahsilatların ise banka kanalı, sanal POS sistemi veya havale/EFT yoluyla sağlandığı, ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetinin bulunup bulunmadığı hususunda görüş talep edilmiştir.

3100 sayılı KDV Mükelleflerinin ÖKÇ Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun, Vergi Usul Kanunu 232 inci madde, 426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

➤ **İnternet üzerinden yapılan satışlarda ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu hk**

Bu nedenle, bütün satışların toptan veya perakende internet üzerinden yapılan satışlardan oluşması, bu şekilde gerçekleştirilen satışlara ilişkin tahsilatların elektronik yolla (EFT, havale, sanal POS vb.) yapılması, diğer bir ifade ile satış bedellerinin müşteri ile karşı karşıya gelinmeden tahsil edilmesi ve Vergi Usul Kanununa göre fatura ile belgelendirilmesi şartıyla ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti bulunmamaktadır.

➤ Satışlardan elde edilen kârın yenileme fonuna alınmasında dikkat edilecek hususlar;

549 Özel Fonlar Hesabına kaydedilen yenileme fonundaki tutarın 3 yıllık süreyle sınırlı olmaksızın yeni inşa edilen için ayrılacak amortismanlara mahsup edilip edilemeyeceği hususunda görüş talep edilmektedir.

Vergi Usul Kanunu'nun 328'inci maddesi

"Yenileme Fonu" iktisadi işletmelere dahil amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satışından doğan karların bilançonun pasifinde azami üç yıl süre ile bekletilmesini ifade eden bir vergi erteleme yöntemi olarak, işletme içi yatırımları teşvike yönelik bir uygulamadır. Yenileme fonundan yararlanabilmek için satılan iktisadi kıymetin yenilenmesinin zaruri bulunması veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilip teşebbüse geçilmiş olunması gerekir. Eğer elden çıkarılan iktisadi kıymetin yenilenmesinin zaruri bulunduğu açıksa bu yenileme fonu ayrılması için yeterli bulunmaktadır.

➤ Satışlardan elde edilen kârın yenileme fonuna alınmasında dikkat edilecek hususlar;

Satışlardan elde edilen kârın yenileme fonuna alınmasının **başlangıcı olarak satışın gerçekleştiği yılın dikkate alınması**, bu tarih itibarıyla tesis edilen yenileme fonunun **en geç üçüncü yılın son günü itibarıyla**, örneğin 2012 yılında yapılan satıştan elde edilen karın en geç 2014 yılı sonuna kadar, üçüncü yılın son gününe kadar kullanılmamış olması halinde ise üçüncü yılın kurumlar vergisi matrahına ilave edilmesi gerekmektedir.

Satışından elde edilen kâr dolayısıyla ayrılan yenileme fonunun ancak aynı neviden aynı nitelikte ve aynı hizmete tahsis edilecek olması şartlarıyla kullanılabilceği,

➤ Satışlardan elde edilen kârın yenileme fonuna alınmasında dikkat edilecek hususlar;

Aktife kayıtlı olan satışından doğan karın yenileme fonuna aktarılarak yeni inşa edilen amortismanından mahsup edilmek suretiyle kullanılması söz konusu şartlara uygun inşa işinin gerçekleşmesi halinde,

Yeni inşa edileninşaasında kullanılan kar, **3 yıllık süreyle sınırlı olmaksızın** yeni inşa edilen yüzer havuz için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen faydalı ömür ve amortisman oranı dikkate alınarak ayrılacak amortismanlara mahsup edilecektir.

➤ Değersiz Alacak Olarak Kabul Edilmede Dikkat edilecek Hususlar;

.....

Her olayın kendine has durumunun bulunması dolayısıyla değersiz alacak uygulamasında kullanılan kanaat verici vesikalar tabirinden ne anlaşılması gerektiği hususlarında görüş talep edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesinde; "Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkân kalmayan alacaklar değersiz alacaktır. Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilirler." hükmü yer almaktadır.

➤Değersiz Alacak Olarak Kabul Edilmede Dikkat edilecek Hususlar;

Kanuni düzenlemeye göre alacağın tahsil imkanının kalmadığının, kazai bir hükümle veya kanaat verici bir vesika ile tevsik edilmesi icap etmektedir.

Kazai bir hükümden anlaşılması gereken, alacağın tahsili için kanun yollarına başvurulmuş olması, icra takibinin yapılmış bulunması, bu müracaatlar ve takipler sonunda alacağın ödenmeyeceğine hakim tarafından hükmedilmiş olması; kanaat verici vesika teriminden ise ödemeyi imkansız hale getirmiş hal ve sebepler sonucu ortaya çıkmış belgeler anlaşılmalıdır.

➤Değersiz Alacak Olarak Kabul Edilmede Dikkat edilecek Hususlar;

Vergi hukuku uygulaması bakımından kanaat verici vesikalara örnek olarak aşağıdaki belgeler sayılabilir.

- Borçlunun herhangi bir mal varlığı bırakmadan ölümü veya Medeni Kanunun 31 ve izleyen maddelerine göre mahkemelerce borçlu hakkında verilen gaiplik kararı ve mirasçıların da mirası reddettiklerine dair sulh hukuk mahkemelerince verilmiş bulunan mirası red kararı,
- Borçlu aleyhine alacaklı tarafından açılan davayı borçlunun kazandığına dair mahkeme kararı,
- Mahkeme huzurunda alacaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler,
- Alacaktan vazgeçildiğine dair konkordato anlaşması,

➤ Değersiz Alacak Olarak Kabul Edilmede Dikkat edilecek Hususlar;

- Borçlunun dolandırıcılıktan mahkum olması ve herhangi bir malvarlığı bulunmadığını belgeleyen resmi evrak,
- Borçlunun adresinin saptanamaması nedeniyle icra takibat dosyasının kaldırıldığını ve yasal süresi içerisinde yenileme talebinde de bulunulmadığını gösteren icra memurluğu yazısı,
- Gerek doğuşu gerekse vazgeçilmesi bakımından belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartıyla alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar (Alacaklının tek taraflı irade beyanı ile alınmasından vazgeçilen alacakların, değersiz alacak olarak zarar kaydı mümkün değildir.),
- Ticaret mahkemesince borçlu hakkında verilmiş ve ilgili masa tarafından tasfiyeye tabi tutulmuş bulunan iflas kararına ilişkin belgeler

➤Değersiz Alacak Olarak Kabul Edilmede Dikkat edilecek Hususlar;

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, kazai bir hüküm ile alacağın tahsilinin mümkün olmadığının anlaşılması durumunda değersiz alacak olarak kayıtlara alınabilir.

Söz konusu alacakların değersiz alacak olarak dikkate alınabilmesi ve gider olarak kayıtlara intikal ettirilebilmesi için, bu alacakların değersiz olduğuna ilişkin kanaat verici belgelerin ve mahkeme kararının ilgili olduğu yıl hesaplara alınması gerekmektedir.

➤ **Avans niteliğindeki alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılmayacağı;**

Hazır beton ve inşaat sektöründe faaliyet gösteren şirketin mal ve hizmet alımı yaptığı firmaların cari hesaplarına mahsuben avans niteliğinde ödemeler yaptığı, ancak avans niteliğinde yapılan ödemelerin firmalardan alınan mal ve hizmetlerden fazla olması nedeniyle cari hesapların ay sonlarında borç bakiyesi verdiği,

Diğer bir ifade ile şirketin avans niteliğinde ödemeler yapması sebebiyle mal ve hizmet alımı yaptığı şirketlerden alacaklı durumda olduğu ve borç bakiyesi veren bu tür alacaklar için dava ve icra takibine gidildiği belirtilerek, dava aşamasında ve / veya icra takibinde bulunulan avans niteliğindeki bu tür alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılmayacağı.

➤ **Avans niteliğindeki alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılmayacağı;**

213 sayılı Vergi Usul Kanunun 323 üncü maddesinde, "Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1. Dava veya icra safhasında bulunan alacakların;

2. Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacakların; şüpheli alacak sayılacağı,

yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilceğı, bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğı karşılık hesabında gösterileceğı, teminatlı alacaklarda bu karşılığın teminattan geri kalan miktara inhisar edeceğı, şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarlarının tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına intikal ettirileceğı" hükmüne yer verilmiştir.

➤ **Avans niteliğindeki alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılmayacağı;**

Bu hükme göre, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla; dava veya icra safhasında bulunan alacaklarla, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş olan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar şüpheli alacak sayılmakta, bu şartlardan herhangi birinin mevcut olmaması durumunda ise şüpheli alacak kaydına imkân bulunmamaktadır.

Aralarında sürekli iş ilişkisi bulunan şirketler bazen alacaklı, bazen de borçlu duruma gelirler. Bunlardan her birinin alacaklı olduğu zaman alacağının, borçlu olduğu zaman da karşı tarafın, borcun ödenmesini talep etmesi uygun ve pratik bir yol olmadığından, bu güçlükleri önlemek için uygulamada "Cari Hesap" diye adlandırılan bir kayıt ve mahsup sistemi geliştirilmiştir. Karşılıklı alacak ve borçların böyle bir hesaba geçirilmesine ilişkin sözleşmeye "Cari Hesap Sözleşmesi" denir

➤ **Avans niteliğindeki alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılmayacağı;**

Bu açıklamalara göre, müşterilerle olan cari hesaplara yapılan avans mahiyetindeki ödemelerin ticari faaliyetin devamı için yapıldığı anlaşıldığından, ticari bir alacak niteliği kazanan bu tür ödemeler için Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesinde belirtilen diğer şartların da sağlanması halinde bu alacaklar için icra takibine başlanılan veya dava açılan yıl karşılık ayrılması mümkündür.

➤ Yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri kapsamında yurtdışındaki şirket merkezinden gelen mali kaynağın değerlendirme hükümlerine tabi olup olmadığı hk.

Türkiye’de dar mükellef statüsünde faaliyet gösteren, şirket merkezinizin “Yurtdışında olduğu, konsorsiyum üyesi olarak yıllara yaygın inşaat kapsamında çalıştığı ve ülkemizde başka da bir ticari faaliyeti olmadığı, ihale konusu inşaat işi kapsamında yapılan harcama ve giderlerin karşılanması için şirket merkezinden döviz olarak mali kaynak geldiğini ve hakedişlerin tahsil edilmesini müteakip ise söz konusu tutarların geri ödendiği belirterek, söz konusu döviz şeklindeki mali kaynağa değerlendirme yapıp yapılmayacağı ve oluşan kur farklarının gelir veya gider olarak dikkate alınıp alınmayacağı hususlarında görüş talep edilmiştir.

➤ **Yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri kapsamında yurtdışındaki şirket merkezinden gelen mali kaynağın değerlendirme hükümlerine tabi olup olmadığı hk.**

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 280 inci maddesinde “Yabancı paralar borsa rayici ile değerlendirir. Borsa rayicinin takarrüründe muvazaa olduğu anlaşılırsa bu rayiç yerine alış bedeli esas alınır. Yabancı paranın borsada rayici yoksa, değerlemeye uygulanacak kur Maliye Bakanlığınca tespit olunur...”, "Kasa Mevcudu" başlıklı 284 üncü maddesinde ise "Kasa mevcutları itibari kıymetleriyle değerlendirir, yabancı paralar hakkında 280'inci madde hükmü uygulanır." hükmü mevcuttur.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3 üncü maddesi,

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "5.9.2. Yurt dışında yapılan inşaat işleri nedeniyle, merkez ve şube arasındaki cari hesapların değerlemesi" başlıklı bölüm,

➤ **Yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri kapsamında yurtdışındaki şirket merkezinden gelen mali kaynağın değerlendirme hükümlerine tabi olup olmadığı hk.**

Dar mükellef kurumların Türkiye'de Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun işyeri olması veya daimi temsilci bulundurmaları ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden elde edilmesi halinde, elde edilen ticari kazançların dar mükellefiyet esasında Türkiye'de vergilendirilmesi gerekmektedir.

Buna göre; yurtdışından gönderilen paranın, mal ve hizmet hareketine dayanmaması, ihraç veya ithal edilen emtiaya yönelik olmaması, gerçek bir alacak ve borç niteliği taşımaması durumunda alacak veya borç olarak değerlemesine gerek bulunmamakla birlikte, yurt dışındaki merkezden işyerine gönderilen paranın kasa ya da banka mevcudu olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 280 ve 284 üncü maddeleri uyarınca değerlemeye tabi tutulması ve oluşan kur farklarının gelir veya gider hesapları ile ilişkilendirilmesi gerekmektedir

➤ **Merkezden yurtdiőı Őubeye aktarılan paralar üzerinden faiz hesaplanıp hesaplanmayacağı ile söz konusu paraların VUK'nun değerleme hükümleri karşısındaki durumu hk.**

Türkiye’de mükellef olan kurumun yurtdiőında tescil edilmiş bir Őubesinin bulunduğu, satış sonrası destek hizmetlerinin de Şube üzerinden verilmesinin hedeflendiği ve Şirketin bahse konu yurtdiőı Őubesi ile yaptığı protokol gereğince Şube ihtiyaçlarının karşılanması teminen ilgili Őubeye döviz cinsinden para gönderildiği belirtilmiőtir.

Şirket tarafından döviz olarak gönderilen ve ticari mahiyeti bulunmayan paraların Vergi Usul Kanununun değerleme hükümleri karşısındaki durumu ve ticari olmayan bu alacak açısından faiz hesaplanıp hesaplanmayacağı hususlarında görüş talep edilmiştir.

➤ **Merkezden yurtdiőı Őubeye aktarılan paralar üzerinden faiz hesaplanıp hesaplanmayacağı ile söz konusu paraların VUK'nun değerleme hükümleri karşısındaki durumu hk.**

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 281 inci maddesine göre alacakların mukayyet değerleriyle değerlenmesi gerekmekte olup aynı Kanunun 280 inci maddesine göre de yabancı paraların borsa rayici ile değerlenmesi, borsa rayicinin takarrüründe muvazaa olduğunun anlaşılması halinde bu rayiç yerine alış bedelinin esas alınması, yabancı paranın borsada rayicinin olmaması durumunda değerlemenin Maliye Bakanlığınca tespit edilecek kur ile yapılması ve yabancı para ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da bu hükümlerin uygulanması icap etmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı" başlıklı 13 üncü maddesi,

Konuya ilişkin ayrıntılı açıklamaların yapıldığı 1 seri numaralı Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliğı,

➤ **Merkezden yurtdiőı Őubeye aktarılan paralar üzerinden faiz hesaplanıp hesaplanmayacağı ile söz konusu paraların VUK'nun değerleme hükümleri karşısındaki durumu hk.**

Bu itibarla, yurtdiőı Őubenin finansman ihtiyacını karşılanması amacıyla gönderilen paralar Şirket nezdinde bir ticari alacak doğurmakta olup bu tutarların Vergi Usul Kanununun 280 inci maddesi uyarınca değerlemeye tabi tutulması, oluşan kur farklarının gelir veya gider hesaplarıyla ilişkilendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, ilgili Őubenin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla döviz cinsinden para gönderilmesi işleminde uygulanması gereken faiz oranı ile sözleşmenin Őart ve koşullarının emsallere uygun olması gerekmektedir.

➤Şirketin aktifinde kayıtlı olan ve İMKB'de işlem gören Devlet Tahvilinin değerlemesi;

İşletmenin aktifinde kayıtlı ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda en son 20/07/2010 tarihinde işlem gören Y Tahvili ile 29/09/2010 ve 30/09/2010 tarihlerinde işlem gören X Tahvilinin 30/09/2010 tarihi itibarı ile yapılacak değerlendirme işleminde, borsa rayicinin tespitine esas alınacak tarih hususunda görüş talep edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesinde, "Hisse senetleri ile fon portföyünün en az yüzde 51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri alış bedeliyle, bunlar dışında kalan her türlü menkul kıymet borsa rayici ile değerlendirilir. Borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde olduğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel, menkul kıymetin alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi suretiyle hesaplanır. Ancak, borsa rayici bulunmayan, getirisi ihraç edenin kar ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibarıyla hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler, alış bedeli ile değerlendirilir" şeklinde hükme yer verilmiştir.

➤Şirketin aktifinde kayıtlı olan ve İMKB'de işlem gören Devlet Tahvilinin değerlemesi;

Mezkur Kanunun 263 üncü maddesinde, "Borsa rayici, gerek menkul kıymetler ve kambiyo borsasına, gerekse ticaret borsalarına kayıtlı olan iktisadi kıymetlerin değerlemeden evvelki son muamele gününde borsadaki muamelelerin ortalama değerlerini ifade eder.

Normal temevvüçler dışında fiyatlarda bariz kararsızlıklar görülen hallerde, son muamele günü yerine değerlemeye takaddüm eden 30 gün içindeki ortalama rayici esas olarak aldırmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

369 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde; Maliye Bakanlığınca aksi yönde bir düzenleme yapılmadığı sürece borsada son muamele gününde oluşan rayiç değer esas alınmak suretiyle değerlendirme yapılacağı ifade edilmektedir.

➤Şirketin aktifinde kayıtlı olan ve İMKB'de işlem gören Devlet Tahvilinin değerlemesi;

Devlet tahvilleri, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören, bu nedenle borsa rayici bulunan menkul kıymetlerden olup, borsa rayici ile değerlendirilmesi gerekmektedir. Ancak borsada rayicin olmadığı veya muvazaa ile rayiç oluşturulduğu hallerde, değerlemeye esas bedel, menkul kıymetin alış bedelinin vadesinde elde edilecek gelirin iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi suretiyle hesaplanacaktır.

Bu itibarla, şirketin aktifinde kayıtlı olan ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören X ve Y tahvillerinin 30/09/2010 tarihi itibarı ile değerlendirilecek olması halinde; X tahvilinin son işlem günü olan 30/09/2010 tarihindeki ortalama değeri ile; borsada işlem görmeyen Y tahvilinin ise, alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi suretiyle değerlendirilmesi gerekmektedir.

➤ **Adi Ortaklık defter tasdikinde Ticaret Sicil Tasdiknamesi aranıp aranmayacağı.**

Adi ortaklığın defter tasdiki için notere başvuru yaptığı ancak **Ticaret Sicil Tasdiknamesi** olmadığı gerekçesiyle tasdik işleminin yapılmadığı ve ticaret odasına yönlendirildiği, ticaret odasının ise adi ortaklığın Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olmadığı gerekçesiyle mükellefin kaydının yapılmadığı, bu sebeple mükellefin defterlerini tasdiki hususunda nasıl bir yol izleyeceği hususunda görüş talep edilmektedir.

Vergi Usul Kanunu 176.-177.-178.-220.-223. maddeleri , Türk Ticaret Kanunu 64. maddesi, Ticari Deftere ilişkin Genel Tebliği,

Buna göre, tacir kişilerin bir araya gelmesi suretiyle oluşturulan adi ortaklık Türk Ticaret Kanunu bakımından tacir statüsünde değerlendirilmemekte ancak Vergi Usul Kanunu bakımından defter tutmak ile yükümlü olduklarından, ilgili noterlik tarafından adi ortaklığın defter tasdiki için **Ticaret Sicil Tasdiknamesi** aranmaması gerekmektedir.

TEŞEKKÜRLER

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
MÜKELLEF HİZMETLERİ USUL GRUP MÜDÜRLÜĞÜ
2017